

Stichting foodwatch Nederland
Meike Rijksen
Fizeastraat 23
1097SC Amsterdam
T: 020-7741079
E: meike.rijksen@foodwatch.nl
W: www.foodwatch.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Minister E. Schippers
Postbus 20350
2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 16 september 2014

Betreft: Verborgen dierlijke bestanddelen in voeding

Geachte minister Schippers,

foodwatch is op 13 augustus 2014 een e-mailactie gestart om u te vragen in wetgeving vast te leggen dat dierlijke bestanddelen in voedingsmiddelen duidelijk op de verpakking vermeld moeten worden. Inmiddels hebben ruim 12.000 consumenten de actie ondertekend. Helaas hebben we tot op heden nog geen officiële reactie van u ontvangen.

Mede namens de Nederlandse Vegetariërsbond, de Nederlandse Vereniging van Veganisme, de stichting Halal Bewust en Voorlichtingsbureau Halalvoeding wil ik u vragen ons verzoek in behandeling te nemen en ons te voorzien van een officiële reactie.

In totaal zijn er minstens 1,5 miljoen consumenten in Nederland die uit ethische of religieuze overwegingen bepaalde dierlijke bestanddelen willen vermijden. Denk aan de vele Moslims en vegetariërs in ons land, maar ook aan Joden, Hindoestanen en veganisten. Uit onderzoek van foodwatch blijkt dat de keuzevrijheid van deze groepen momenteel aanzienlijk wordt beperkt.

Voedselabrikanten zijn volgens de huidige wetgeving niet altijd verplicht om dierlijke ingrediënten op de verpakking te vermelden. Sommige E-nummers kunnen een dierlijke óf een plantaardige herkomst hebben, zoals E628 (Kaliumguanylaat, smaakversterker) en E471 (Mono- en diglyceriden van vetzuren, verdikkingsmiddel). Maar een fabrikant hoeft die herkomst niet te vermelden. Ingrediënten als aroma's kunnen ook dierlijke bestanddelen bevatten, zonder dat dit op het etiket te lezen is.

'Technische hulpstoffen' hoeven in sommige gevallen helemaal niet op het etiket te worden vermeld, omdat ze niet beschouwd worden als ingrediënten. Maar deze stoffen, die fabrikanten tijdens de bereiding gebruiken, blijven vaak wel (gedeeltelijk) achter in het eindproduct. Een voorbeeld is gelatine, wat bijvoorbeeld helpt vitamines vast te houden in vruchtensap. Deze informatie is voor veel consumenten belangrijk.

Op 13 augustus stond de reactie van uw ministerie in de Volkskrant: *'Het ministerie van VWS laat weten dat Nederland de Europese regels zal hanteren op het gebied van etikettering, en dat er net een heel herzieningstraject is geweest. 'Dit is dus niet het moment om het aan te kaarten, dat hadden ze beter eerder kunnen doen', laat een woordvoerder weten. Daarnaast wijst de woordvoerder op websites als Food.info waar e-nummers staan uitgelegd. 'Als mensen vanwege hun geloof een e-nummer moet ontwijken, dan zijn er plekken om die informatie te krijgen'*.

foodwatch is teleurgesteld in deze reactie van het ministerie van VWS en vraagt u bij deze uw reactie te heroverwegen. Het is voor consumenten vrijwel onmogelijk om na te gaan of een product vrij is van dierlijke stoffen. Het staat immers niet altijd op het etiket, zoals in het voorbeeld van visgelatine in sap om de vitamines te dragen. Alle mogelijke dierlijke e-nummers ontwijken is ook een lastige opgave. Consumenten zouden een flinke lijst uit hun hoofd moeten leren en vervolgens ieder product naast die lijst moeten houden. foodwatch vindt dat de omgekeerde wereld. Het etiket zou duidelijk moeten vermelden wat er in een product zit, zodat consumenten echte keuzevrijheid hebben.

Daarnaast is het onterecht dat dit niet het juiste moment zou zijn om dit probleem aan te kaarten. EU-Verordening nr. 1169/2011 geeft u voldoende grondslag om alleen in Nederland wijzigingen in de etiketteringsregels door te voeren (afhankelijk van goedkeuring door de EU) op grond van 'bescherming van de consument'. Het is immers in het belang van de consument te weten of er dierlijke ingrediënten in producten zitten, zodat deze er uit religieuze of morele redenen voor kan kiezen een dergelijk product niet te consumeren. Bovendien kan verplichte voedselinformatie worden voorgeschreven wanneer deze valt in de categorie 'informatie over de voedingskenmerken om de consumenten, onder wie personen met speciale voedingsbehoeften, in staat te stellen doordachte keuzes te maken'.

Als een consument bepaalde dierlijke producten of ingrediënten niet wil eten, moet hij of zij die mogelijkheid krijgen. Ondergetekenden vragen u dan ook om dit hiaat in de Nederlandse wetgeving te dichten. In elk voedselproduct waarin ingrediënten van dierlijke oorsprong worden gebruikt, moet dit duidelijk op de verpakking worden aangegeven. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het plaatsen van een pictogram op de voorkant van de verpakking. Dit geldt ook voor dierlijke bestanddelen in aroma's, smaakversterkers, andere additieven en technische hulpstoffen die tijdens het productieproces worden gebruikt.

Uiteraard zijn wij graag bereid tot het geven van een nadere toelichting op ons verzoek.

Wachtend op uw reactie,

Met vriendelijke groeten,

Stichting foodwatch Nederland

Meike Rijkssen
Campagneleider

Mede namens de Nederlandse Vegetariërsbond, de Nederlandse Vereniging van Veganisme, de stichting Halal Bewust en Voorlichtingsbureau Halalvoeding